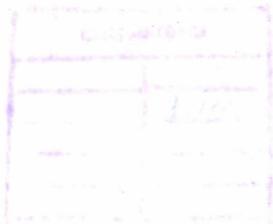

194812
10/11/2009

Rs. 5000/-

පුරාණ ශ්‍රී ලංකාවේ

සෞඛ්‍ය ආරක්ෂක විධික්‍රම

(අනුරාධපුර යුගයේ ආරම්භයේ සිට ක්‍රි.ව. 1505 දක්වා)

(බෞද්ධ ආරාම කෙරෙහි විශේෂ අවධානය යොමු කරමින්)

CR

දර්ශනපති නිබන්ධනය (පුරාවිද්‍යාව)

පශ්චාත් උපාධි පීඨය

ශ්‍රී ජයවර්ධනපුර විශ්වවිද්‍යාලය

2008

Libary - USJP

194812

194812

පී.එස්./එස්.එස්./2439/2005

පටුන

පළමුවැනි පරිච්ඡේදය

1.1	හැඳින්වීම	8 - 9
1.2	පූර්ව අධ්‍යයනයන්	9 - 11
1.3	මූලාශ්‍රය අධ්‍යයනය	11 - 44
	1.3.1 දීපවංසය	12 - 13
	1.3.2 මහාවංසය	13 - 14
	1.3.3 වංසථප්පකාසිනී	14 - 15
	1.3.4 ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථ	15 - 16
	1.3.5 පාලි අට්ඨ කථා	
	1.3.5.1 හැඳින්වීම	16 - 19
	1.3.5.2 විසුද්ධිමග්ග	19
	1.3.5.3 මනෝරථපුරාණී	19 - 20
	1.3.5.4 සමන්තපාසාදිකා	20
	1.3.6 මහාබෝධි වංශය, මහාබෝධි වංශ ග්‍රන්ථපදය	20 - 21
	1.3.7 සද්ධිමර්තනාවලිය	21
	1.3.8 දඹදෙනී කතිකාවත	21 - 22
	1.3.9 කඳවුරු සිරිත	22
	1.3.10 ශාසනාවතරණය නොහොත් නිකාය සංග්‍රහය	22 - 23
	1.3.11 වෛද්‍ය ශාස්ත්‍ර ග්‍රන්ථ	
	1.3.11.1 හැඳින්වීම	23
	1.3.11.2 සාරාථි සංග්‍රහය	23 - 25
	1.3.11.3 යෝගාචාරිණිය, ප්‍රයෝග රත්නාවලිය	25 - 29
	1.3.11.4 හෙසජීප මංජුසා	29 - 32
	1.3.11.5. යෝගරත්නාකරය	33
	1.3.12 උත්තර භාරතීය වෛද්‍ය ග්‍රන්ථ	34 - 38
	චරක සංහිතාව	
	සුශ්‍රූත සංහිතාව	
	අජ්ටාංග හර්දය සංහිතාව (වාග්භට)	
1.4	ශිලාලිපි	38 - 42
1.5	රෝහල් හා බෙහෙත් ශාලාවල නටබුන්	42
1.6	ජන්තාසර නටබුන්	43
1.7	වැසිකිලි, කැසිකිලි හා දෛනික සෞඛ්‍යය සම්බන්ධ නටබුන්	43 - 44
1.8	වෙනත් පුරාවිද්‍යාත්මක මූලාශ්‍රය	44
1.9	ශ්‍රී ලංකාවේ බෞද්ධ ආරාම	44
	1.9.1 ශ්‍රී ලංකාවේ බෞද්ධ ආරාමවල ආරම්භය	44 - 49

1.9.2 ආරාම වර්ග

1.9.3 ශ්‍රී ලංකාවේ සංඝ සමාජයක් ඇති වීම සහ එහි සංවර්ධනය 55 - 62

දෙවැනි පරිච්ඡේදය

වෛද්‍ය ශාස්ත්‍රය බ්‍රාහ්මණ ආගම හා බුද්ධාගම අතර සම්බන්ධය

2.1	හැඳින්වීම	63 - 64
2.2	රෝග පිළිබඳ විශ්වාසය	64 - 68
2.3	වෛද්‍ය ශාස්ත්‍රයේ සංවර්ධනය	69 - 71
2.4	වෛද්‍යවරයා අවමානයට ලක්වීම	71 - 74
2.5	බුද්ධාගම හා වෛද්‍ය ශාස්ත්‍රය	74 - 85
2.6	වෙදකම හා හික්ෂුව	85 - 90
2.7	වෙදකම සම්බන්ධ හික්ෂු විනය නීති රීති	90 - 94
2.8	මහායානය හා වෛද්‍ය ශාස්ත්‍රය	94 - 97
2.9	ආයුර්වේදය	97 - 99

තුන්වැනි පරිච්ඡේදය

3.1 ශාරීරික ස්වස්ථතාව (දෛනික සෞඛ්‍යය ආරක්ෂාව)

3.1.1	හැඳින්වීම	100 - 101
3.1.2.1	ස්වස්ථතාව	101
3.1.2.2	දෛනික ස්වස්ථතාව	102 - 103
3.1.2.3	පරිසරය හා ආවාසය පිරිසිදුව තබාගැනීම	103 - 105
3.1.2.4	දූවිලි	105 - 106
3.1.2.5	පිරිසිදු ජලය	106 - 107
3.1.2.6	මදුරු උවදුර	107
3.1.2.7	ස්නානය හා වෙනත් පිරිසිදුකම්	107 - 108

3.2 වැසිකිළි භාවිතය

3.2.1	සාහිත්‍යමය සාධක	108 - 109
3.2.2	පුරාවිද්‍යාත්මක සාධක	109 - 113
3.2.3	මුඛ පච්ඡතාවය	113 - 119
3.2.4	කන් පිරිසිදු කිරීම	119 - 120
3.2.5	තෙල් ගෑම	120 - 121
3.2.6	හික්ෂුණි ස්වස්ථතාව	
3.2.6.1	හික්ෂුණින්ගේ දෛනික ස්වස්ථතාව	121
3.2.6.2	හික්ෂුණි පෞද්ගලික ස්වස්ථතාව	123 - 124
3.2.6.3	හික්ෂුණි වැසිකිළි	124 - 126
3.2.6.4	හික්ෂුණින් ස්නානය	126 - 127
3.2.6.5	උදක ශුද්ධිය	127 - 128
3.2.6.6	යහපත් සිරිත්	128
3.2.6.7	ලෝම හරණය	129
3.2.6.8	රෝග නිවාරනය හා පිරිසිදුකම	129 - 130

3.3	ජන්තාසර	
3.3.1	හැඳින්වීම	131 - 132
3.3.2	ජන්තාසරවල ආරම්භය	132 - 134
3.3.3	ශ්‍රී ලංකාවේ ජන්තාසරවල ආරම්භය	134 - 136
3.3.4	භික්ෂුණී ආරාමවල ජන්තාසර	136 - 137
3.3.5	උපයෝගිතාවය හා ක්‍රියාකාරීත්වය	137 - 146
3.3.6	පුරාවිද්‍යාත්මක සාධක	146 - 147
3.3.6.1	මහාවිහාරයේ ජන්තාසර පොකුණ	147 - 148
3.3.6.2	අභයගිරි ජන්තාසරය 1	149 - 154
3.3.6.3	අභයගිරි ජන්තාසරය 11	154 - 155
3.3.6.4	අභයගිරි විහාරයේ උත්තර මූලයේ ජන්තාසරය	155 - 156
3.3.6.5	අරංකැලේ ජන්තාසරය	156 - 159
3.3.6.6	වෙනත් ජන්තාසර	159 - 160

හතරවැනි පරිච්ඡේදය

වෛද්‍යවරු

4.1.1	මහවෛද්‍යා	161 - 162
4.1.2	සුළුවෛද්‍යා	163
4.1.3	මහවෛද්‍යාගේ කාර්යය භාරය	164 - 166
4.1.4	බ්‍රාහ්මණ වෛද්‍යවරු	166 - 167
4.1.5	වෛද්‍ය වරයෙකු තුළ තිබිය යුතු ගුණාංග	168 - 172
4.1.6	මුඛ හා කුට වෛද්‍යවරු	173 - 177
4.2	පුහුඬා වෙදුන්	177 - 178
4.3	වෛද්‍යවරුන්ගේ වැටුප්	178 - 179

පස්වැනි පරිච්ඡේදය

වෛද්‍ය අධ්‍යාපනය, රෝග ප්‍රතිකර්ම විධි හා ඖෂධ

5.1	ඉගැන්වීමේ ස්ථාන පිරිවෙන්	180 - 186
5.2	වෛද්‍ය ග්‍රන්ථ	186 - 193
5.3	ප්‍රායෝගික පුහුණුව	193 - 195
5.4.1.	ගලය වෛද්‍ය ක්‍රම	195 - 202
5.4.2.	පුහුඬා වෛද්‍ය ක්‍රම	202 - 211
5.5	ස්වේදනය හා අවගාහනය	211 - 219
5.6	ඖෂධ	219 - 220
5.7	පිරිත් දේශනා කිරීම	221 - 223
5.8	අභිචාර විධි	
5.8.1.	කෙම් ක්‍රම	223 - 224
5.8.1.1.	කෙම්මුර දිනය	224 - 228
5.8.2.	බල කපුටු දාන දීම	228
5.8.3.	ස්වස්න පරීක්ෂාව	228 - 229
		229 - 230

5.8.4.	අර්ෂ්ට ලක්ෂණ හා දූත ලක්ෂණ නිමිති	
5.8.5.	යකුන් කෙළවිම්, බලි තැබීම හා යන්ත්‍ර මන්ත්‍ර	230 - 232
5.9	ජ්‍යොතිෂය සම්බන්ධ කරගැනීම	232 - 234
5.10	ඖෂධ කිරුම් මිනුම්	234 - 238
හයවැනි පරිච්ඡේදය		
රෝහල් සුභිකාගාර හා වෙනත් වෛද්‍ය මධ්‍යස්ථාන		
6.1	හැඳින්වීම	239 - 241
6.2	පණ්ඩුකානය සමය	241 - 243
6.3	සුභිකාගාර	243 - 255
6.4	රෝහල්	
6.4.1	සාහිත්‍යමය සාධක	255 - 262
6.4.2	අනුරාධපුර ඇතුළු නුවර මහ රෝහල	262 - 267
6.4.3	වෙනත් රෝහල්	267
6.4.4	වෙස්සගිරි රෝහල	267
6.4.5	අනුරාධපුරයේ උතුරින් පිහිටි රෝහල	267 - 269
6.4.6	අනුරාධපුර දෙවැනි රෝහල	269
6.4.7	අඹගස්වැව රෝහල	269 - 270
6.4.8	බොධ ආරාම තුළ රෝහල් සෑදීම පිළිබඳ මංජු ශ්‍රී උපදෙස්	271 - 273
6.5	පුරාවිද්‍යාත්මක සාධක	
6.5.1	අනුරාධපුර අභයවැව අසල රෝහල	274 - 278
6.5.1.2	එම රෝහලේ වාස්තුවිද්‍යාත්මක අංගෝපාංග	278 - 279
6.5.2	මිනින්තලේ රෝහල	279
6.5.2.1	දකුණු දෙස මැඳ මිදුල හා ගොඩනැගිලි	279 - 280
6.5.2.2	උතුරු දෙස මැඳ මිදුල හා ගොඩනැගිලි	280 - 282
6.5.3	මැදිරිගිරිය රෝහල	282 - 283
6.5.4	පොලොන්නරුව ආලාහන පිරිවෙන රෝහල	
6.5.4.1	හැඳින්වීම	283 - 285
6.5.4.2	වාස්තු විද්‍යාත්මක අංගෝපාංග	285 - 286
6.5.5	අනුරාධපුර මහාවිහාරයේ රෝහල	286 - 287
6.5.6	ථූපාරාම රෝහල	287 - 288
6.5.7	අඹගස්වැව රෝහල	289
6.6.	රෝහල් සඳහා පනවා තිබූ ව්‍යවස්ථා හා නීති රීති	289 - 292
සමාලෝචනය		
		293 - 295
උප ග්‍රන්ථය		
		296 - 340
ආශ්‍රිත මූලාශ්‍රය නාමාවලිය		
		341 - 361